

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет**

М А Т Е Р І А Л И
III Міжнародної науково-практичної конференції
23–24 лютого 2017 року

**«РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА, ІННОВАЦІЇ»**

Київ – 2017

УДК 37,013:001.895

ББК74

Р 64

Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 23-24 лютого 2017 р. – К. : Міленіум, 2017. – 335 с.

Development of Modern Education: Theory, Practice, Innovation: International Scientific and Practical Conference Proceedings, Kyiv, 23-24 February 2017. – K.: Millenium, 2017. – 335 p.

Збірник укладено за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації», що її провів гуманітарно-педагогічний факультет Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is composed of the materials of III International scientific and practical conference "The development of contemporary education: theory, practice, innovations", that was organized by the humanitarian and pedagogic faculty of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Filling of headings is synchronized with the key directions of the conference.

The publication is intended for scholars, teachers, post-graduate students and students.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М., д-р пед. наук, проф.; Шинкарук В. Д., д-р філол. наук, проф.; Кавальчук В. І., д-р пед. наук, проф.; Шмаргун В.М., д-р психол. наук, проф., Харченко С.В., канд. філол. наук, проф.; Рудик Я.М., канд. пед. наук, доц.; Буцик І.М., канд. пед. наук, доц.; Омельченко Л.М., канд. пед. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 10 від 15. 02. 2017

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за автентичність, достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, покликання на них.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2017
© Автори, 2017

4. Толкачева Е. От чего нужно отказаться в школе? / Е. Толкачева [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://newtonew.com/discussions/ot-chego-nuzhno-otkazatsja-v-shkole>

ПРОШКІН Володимир

НАВЧАННЯ, ЗАСНОВАНЕ НА ДОСЛІДЖЕННЯХ: ДОСВІД КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Дослідницьке навчання або навчання, засноване на наукових дослідженнях (англ. *research-based education*), є пріоритетним у діяльності провідних зарубіжних університетів. Головною характеристикою такого навчання є підготовка бакалаврів і магістрів в умовах науко зорієнтованого освітнього середовища, що реалізується на кафедрах, в університетських науково-дослідницьких інститутах, центрах, лабораторіях і спрямоване на формування в студентів вмінь застосовувати знання з різних галузей задля вирішення конкретних науково-дослідних, практичних завдань.

Навчання, засноване на практико зорієнтованих спільних наукових дослідженнях викладачів і студентів, дозволяє виробляти нові знання та поширювати їх через інноваційну діяльність. Його особливостями є такі положення: засвоєння студентами базових компетентностей дослідницької та інноваційної діяльності; залучення студентів для проведення досліджень, зокрема й за фінансованими програмами, проектами, грантами; залучення викладачів у дослідницьку та інноваційну діяльність, яка є пріоритетною щодо викладацької; формування інноваційних структур університетів. Завданнями дослідницького навчання вважаємо розвиток: продуктивної діяльності студентів; самостійності освоєння нових знань і досвіду; активної пошукової позиції; операцій мислення; критичного мислення.

Останнім часом ідеї навчання, заснованого на дослідженнях, активно розпочинають упроваджуватися в українських ВНЗ. Так, починаючи з 2014 р. у Київському університеті імені Бориса Грінченка реалізується «План переходу до навчання, заснованого на дослідженнях». Його метою є визначення системи заходів, спрямованих на розвиток наукового мислення студентів щодо продукування нових ідей, формування відповідальних і мобільних дослідників, здатних до інновацій, дослідницької діяльності, ефективного вирішення наукових і соціальних проблем міждисциплінарним способом у відповідності до потреб сучасного суспільства.

Розроблені заходи охоплюють різні сфери життєдіяльності студентів, ґрунтуються на принципах наукової творчості, відкритості, рівності прав, добровільності та можуть бути розподілені на три рівні: організаційний, змістово-методичний та інформаційний.

У межах організаційного рівня в університеті реалізується низка заходів: започаткування електронного видання Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених для апробації наукових здобутків студентів; розширення мережі баз практик студентів за рахунок включення ЗНЗ, які здійснюють експериментальну діяльність, науково-дослідних інститутів, наукових бібліотек, інших наукових установ; розвиток серед студентів міжкультурного діалогу та обміну знаннями в межах грантових програм; проведення презентацій наукових досліджень кафедр і структурних підрозділів університету з метою залучення студентів до наукової роботи; створення університетського банку міждисциплінарних дослідницьких проблем; запровадження конкурсу наукових проєктів, що виконуються за рахунок коштів університету та ін.

Окреслимо заходи змістово-методичного рівня: у рамках змістового наповнення освітніх програм передбачення міждисциплінарних тем, до виконання яких будуть залучені студенти; оновлення тематики індивідуальних науково-дослідних завдань, курсових, бакалаврських, магістерських робіт, що відповідає напряму науково-дослідної діяльності кафедри; залучення студентів до виконання практико зорієнтованих наскрізних досліджень протягом усієї університетської підготовки; доповнення предметів з методології та методики

проведення наукових досліджень темами «Етика наукових досліджень» та «Психологічні особливості творення наукових текстів» на другому рівні вищої освіти (магістратура); оновлення критеріїв оцінювання курсових, бакалаврських, магістерських робіт, зокрема враховуючи питому вагу дослідницького компоненту, створення елементів нових знань; запровадження в межах навчальних дисциплін нових форморганізації науково-дослідної діяльності, що спрямовані на розвиток наукового та критичного мислення; створення наукових груп студентів для підготовки та захисту бакалаврських і магістерських робіт у формі спільних наукових проєктів, спрямованих на вирішення проблем освіти; упровадження в освітній процес рейтингу наукової роботи студентів, передбачивши в ньому два рівні: базовий (обов'язковий для всіх студентів) і високий (для студентів, які виявляють особливу схильність до науки) тощо.

На інформаційному рівні передбачено наступні заходи: проведення методологічних семінарів для науково-педагогічних працівників для роз'яснення шляхів переходу до нової парадигми, розроблення методичних рекомендацій; проведення інформаційних занять і семінарів задля формування у студентів навичок роботи з наукометричними базами даних; орієнтація студентів на використання внутрішніх електронних інформаційних ресурсів університету при написанні кваліфікаційних та наукових робіт; залучення студентів до участі в існуючих і нових Вікі-проєктах; доповнення структури навчального портфоліо студента запитаннями, які відображають його наукові здобутки та ін.

Отже, навчання, засноване на дослідженнях, є не самоціллю, а невід'ємним складником професійної підготовки кваліфікованих магістрів і бакалаврів, які мають достатній рівень дослідницької компетентності, що дозволяє успішно вирішувати професійні, наукові, педагогічні, соціальні та інші практичні завдання. Упровадження ідеї навчання, заснованого на дослідженнях, у практику діяльності провідних університетів України є предметом наших подальших наукових пошуків.

ЯТЧЕНКО Володимир

ПРО ЗМІНИ В ОСВІТНІХ ПАРАДИГМАХ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ

В одній із своїх статей сучасний російський соціолог С. Кравченко пропонує повчальну, хоч і вельми незвичну періодизацію розвитку соціології під оглядом її суспільної унапрявленості: від часів свого виникнення (перша половина XIX ст.) до середини століття двадцятого вона вибудовувалась на романтичних по суті своїй потугах поліпшити суспільні відносини, поставивши їх на ґрунт науковості. З 60-х років століття минулого в соціології споглядається потужна настанова до перетворення її на технологію обслуговування власників підприємств, менеджерів, зокрема політиків. Нині ж вона мусить стати наукою свободи, теоретичним підложжям прагнень індивідів підняти до рівня вільних особистостей [3].

Думка, певна річ, слухна. Та не менш важливо екстраполювати її пафос і на соціологію як навчальний предмет, бо допоки зміст її знань, пройнятий цією спрямованістю, не набуде статусу цінності в духовному світі вчених, інженерів, менеджерів, врешті широкого загалу виробників, відчутного ефекту годі сподіватись.

Але все це потребує істотних трансформацій в практиці викладання суспільних дисциплін, зокрема й соціології. При цьому зміни мусять заторкувати не тільки методи викладання (що сьогодні постійно заакцентовується в статтях, монографіях, дисертаціях, промовах і т.под.). Не меншу роль відіграє динаміка в змісті, в смислах, які продукує соціологія в текстах, з університетських кафедр. А вони, своєю чергою, мають узгоджуватись із новітніми реаліями й тенденціями світових і вітчизняних соціальних (а натеper і технічних та технологічних) практик.

Р. Сопівник	111
ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	
О. Варецька	112
НАВЧАННЯ, ЗАСНОВАНЕ НА ДОСЛІДЖЕННЯХ: ДОСВІД КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
В. Прошкін	114
ПРО ЗМІНИ В ОСВІТНІХ ПАРАДИГМАХ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ	
В. Ятченко	115
СИСТЕМНО-СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД У ПРОФІСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ	
Н. Арістова	117
ХІМІЯ – ПАСЕРБИЦЯ ОСВІТИ?	
Л. Войтенко	118
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Т. Грабовська	119
МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ГРИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	
Л. Колодіна	122
ОСОБЛИВОСТІ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОМОВНОГО СЕРЕДОВИЩА	
М. Коломієць	124
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Н. Котелянець	125
РЕАЛІЗАЦІЯ МОДЕЛЕЙ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ	
Н. Макаренко	127
ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ВНЗ ДО СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ (НА ПРИКЛАДІ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НУБІП УКРАЇНИ)	
Л. Маценко	128
СТРАТЕГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТІВ У ВНЗ	
С. Мусійчук	130
СУЧАСНА КОМПЕТЕНТІСНА МОДЕЛЬ ФАХІВЦЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	
Н. Рудевич	131
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНО-ФІЛОСОФСЬКИХ ІДЕЙ Я.А. КОМЕНСЬКОГО	
А. Самарський, А. Кравченко	133
ДО ПИТАННЯ ПРО ТРУДОВЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	
Я. Пузиренко	134
РЕАЛІЗАЦІЯ ГУМАНІСТИЧНОГО ПІДХОДУ У ВИХОВАННІ ДИТИНИ	
Н. Стаднік	135
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ АНАЛІЗУ СИТУАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	
О. Витриховська	136
ВИХОВАННЯ МИЛОСЕРДЯ В УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
Н. Вишнівська	137
ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ	
А. Шерудило	139
ПОРІВНЯННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД ПРОВЕДЕННЯ	